

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2015/11437
Karar No.	2015/15110
Tarihi:	15.09.2015

İlgili Kanun / Madde

506 S. SSK. /81

- **HİZMET TESPİTİ DAVASINDA MİRASI RED EDEN MİRASCILAR YÖNÜNDEN TESPİT HÜKMÜ KURULABİLECEĞİ**

•

ÖZETİ Öte yandan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 124/4. maddesindeki; dava dilekçesinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesinin kabul edilebilir bir yanılğıya dayanması halinde hakimin karşı tarafın rızasını aramaksızın taraf değişikliği talebini kabul edebileceğine ilişkin düzenleme de gözetilmek suretiyle, davacıya; çalıştığını iddia ettiği davaya konu işyerinin işverenleri olduğu anlaşılan H'nun ilk zümre mirasçuları veTic. Ltd. Şti.'ye husumet yöneltmesi için mehil verilmeli, husumet yöneltildiğinde, bu kişilerin göstereceği deliller toplanmalı, bütün deliller toplandıktan sonra, mirası reddeden mirasçılar yönünden tespit hükmü kurulmasının mümkün olduğu da gözetilerek, yapılacak değerlendirme sonucuna göre karar verilmesi gerekir

Dava, hizmet tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Hükmün, davalılardan Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Mustafa Arınmış tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1-)Davalı işveren mirasının ilk zümre mirasçıları tarafından reddedilmesi nedeniyle husumetin ikinci zümre mirasçılarına yöneltildiği anlaşılmaktadır.

Mirasın reddi, Türk Medeni Kanunu'nun 605 ve devamı maddelerinde düzenlenmiş olup, anılan Kanunun 605'nci maddesinde, yasal ve atanmış mirasçıların mirası reddedebilecekleri belirtilmiştir.

Yasal ve atanmış mirasçılar mirası, TMK.'nın 606'ncı maddesi gereğince üç ay içinde reddedebilirler. Bu üç aylık süre hak düşürücü bir süredir. Bu süre yasal mirasçılar için mirasçı olduklarını daha sonra öğrendikleri kanıtlanmadıkça, miras bırakanın ölümünü öğrendikleri tarihten işlemeye başlar. Atanmış mirasçılar için ise süre, miras bırakanın tasarrufunun kendilerine resmen bildirildiği tarihten işlemeye başlar. TMK.'nın 605'nci maddesinin 2'nci fıkrasında ise, mirasın hükmen reddi düzenlenmiştir. Ölümü tarihinde miras bırakanın ödemedi aczi açıkça belli veya resmen tespit edilmiş ise, miras reddedilmiş sayılır. Bu olgunun saptanması için her zaman dava açılabilir.

Dosya kapsamında yer alan, Mudanya Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2004/506 Esas ve 2004/476 Karar sayılı ilamından, 25.09.2004 tarihinde vefat eden'nun mirasçıları olan eşi, oğlu, kızı'nun mirası kayıtsız şartsız reddettikleri, reddin tesciline karar verildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık, işverenin gerçek kişi olduğu hizmet tespiti davalarında, mirasçıların mirası reddetmeleri halinde (çalışma iddiası ispatlandığı takdirde), mirası reddeden mirasçılar yönünden tespit hükmü kurulup kurulamayacağı noktasında toplanmaktadır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Tespit davası" başlığını taşıyan 106'ncı maddesinde, tespit davası yoluyla, mahkemeden, bir hakkın veya hukuki ilişkinin varlığının ya da yokluğunun yahut bir belgenin sahte olup olmadığının belirlenmesinin istenebileceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre tespit davaları, bir hakkın veya hukuki ilişkinin var olup olmadığının tespitine ilişkin davalardır.

Sigortalının, Kuruma bildirilmeyen geçmiş hizmetlerinin tespiti için 506 sayılı Kanunun 79/10'uncu maddesine (5510 sayılı Kanunun 86/9'uncu maddesi) göre açacağı dava, "tespit davası" niteliğini taşımanın yanı sıra, aynı zamanda "olumlu tespit davası" özelliğini de göstermektedir (Güzel/Okur, s. 200; Tuncay/Ekmekçi, s. 245; Tunçomağ, s. 193; Mustafa Çenberci, Sosyal Sigortalar Kanunu Serhi, Ankara 1985, s. 512; Sözer, s. 74; Özgür Öztürk, "Sigortalı Hizmetin Tespiti", Çimento İşveren Dergisi, 1998/1, s. 31).

Bu halde, işverenin gerçek kişi olduğu hizmet tespiti davalarında, çalışma iddiası ispatlandığı takdirde, mahkemece kurulacak hüküm, sigortalı hizmetlerin varlığının tespitinden öte, akçalı (parasal) konulara ilişkin herhangi bir irdeleme içermediğinden, mirasçıların mirası reddetmiş olmaları halinde, bu mirasçılar yönünden tespit hükmü kurulmasına engel teşkil etmeyecektir. Ancak, bu husus, Kurum tarafından primlerin tahsili aşamasında göz önünde bulundurulmalıdır.

Kaldı ki, Türk Medeni Kanununun 612'nci maddesinde "En yakın yasal mirasçıların tamamı tarafından reddolunan miras, sulh mahkemesince iflâs hükümlerine göre tasfiye edilir. Tasfiye sonunda arta kalan değerler, mirası reddetmemişler gibi hak sahiplerine verilir." düzenlemesine yer verilmiş olup; mirasın reddi durumunda tasfiye sonucu terekeden arta kalan olursa, bunlar ikinci zümreye geçmeyerek mirası reddetmiş olan birinci zümreye verileceği hususu, yine tespitine karar verilecek sigortalılık süresinin prim miktarını, bunun sonucu olarak da terekeden ödenecek kısmı etkileyeceği gözetildiğinde, bu durumda yapılması gereken iş, hizmet tespiti davasının mirası reddetmiş olanların hak alanını ilgilendireceği açıktır.

2-) Dava konusu sübjektif hak (dava hakkı) ile taraflar arasındaki ilişkinin varlığı medeni usul hukukumuzda "sıfat" olarak tanımlanmaktadır ve bir davada taraf olarak gösterilen kişilerin o dava ile ilgili kimseler olması zorunludur. Taraf ehliyeti, dava ehliyeti ve davayı takip yetkisi, davanın taraflarının kişilikleriyle ilgili olmasına karşın, taraf sıfatı dava konusu sübjektif hakka ilişkindir. Sübjektif bir hakkı dava etme yetkisi (dava hakkı) kural olarak o hakkın sahibine ait olduğundan, anılan hakka ilişkin bir davada davacı olma sıfatı da hakkın sahibine aittir ve buna aktif husumet denilmektedir. Bir sübjektif hak kendisinden istenebilecek olan kişi ise o hakka uymakla yükümlü olan

kimsedir ve bu da pasif husumet (davalı sıfatı) olarak adlandırılmaktadır. Sübjektif hakkın sahibi olan kimse ile o hakka uymakla yükümlü bulunan kişinin kimler olduğunun saptanması, bir başka anlatımla davada davacı ve davalı sıfatlarının kimlere ait olduğu hususu, dava konusu (sübjektif) hakkın özüne ilişkin maddi hukuk sorunudur. Dava açan veya aleyhine dava açılan kişiler o davada davacı veya davalı olarak taraf sıfatına sahip değillerse, mahkemece dava konusu hakkın esas (var olup olmadığı) hakkında inceleme yapılmadan dava sıfat yokluğundan reddedilir ve bu karar davanın dinlenemeyeceğine ilişkin değil esasına yönelik bir karar niteliğindedir. Davacı veya davalıdan birinin taraf sıfatına sahip olmaması durumunda verilecek olan ret kararı o davadaki taraflar arasında maddi anlamda kesin hüküm oluştursa da, dava konusu hak ve taraf sıfatına sahip olan kişiler bakımından kesin hükümden söz edilemeyecektir. Dava konusu hakkın özüne ilişkin bir maddi hukuk sorunu olan taraf sıfatı (husumet) ve sıfat yokluğu, davada taraf olarak görünen kişiler arasında dava konusu hakkın doğumuna engel olan bir itiraz niteliğindedir ve yargılamanın her aşamasında, isteme gerek kalmaksızın mahkemece kendiliğinden gözetilmesi zorunludur.

Açıklanan kapsamda, davaya konu işyerinin dava konusu dönem içerisinde kalan 31.12.2002 tarihinden itibaren Tic. Ltd. Şti.'ye devir edildiği anlaşılmaktadır.

Öte yandan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 124/4. maddesindeki; dava dilekçesinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesinin kabul edilebilir bir yanılığa dayanması halinde hakimin karşı tarafın rızasını aramaksızın taraf değişikliği talebini kabul edebileceğine ilişkin düzenleme de gözetilmek suretiyle, davacıya; çalıştığını iddia ettiği davaya konu işyerinin işverenleri olduğu anlaşılan'nın ilk zümre mirasçıları ve Tic. Ltd. Şti.'ye husumet yöneltmesi için mehil verilmeli, husumet yöneltildiğinde, bu kişilerin göstereceği deliller toplanmalı, bütün deliller toplandıktan sonra, mirası reddeden mirasçılar yönünden tespit hükmü kurulmasının mümkün olduğu da gözetilerek, yapılacak değerlendirme sonucuna göre karar verilmesi gerekir.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular gözönünde bulundurulmaksızın, eksik inceleme ve araştırma sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalılardan Kurum avukatının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm sair yönleri incelenmeksizin bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 15.09.2015 gününde oybirliğiyle karar verildi.